

УДК 39(=16)(100):070(477.83-25)

ЕТНОГРАФІЧНА ТЕМАТИКА ЗАРУБІЖНИХ СЛОВ'ЯН У ЗБІРНИКУ “ДІАЛЕКТОЛОГІЧНІ СТУДІЇ” (2003–2010)

Михайло ГЛУШКО

*Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Університетська, 1, Львів, 79000
Кафедра етнології
e-mail: m.s.hlushko@gmail.com*

В оглядовій статті йдеться про етнографічну тематику сучасних зарубіжних слов'янських лінгвістів (переважно польських і білоруських) на сторінках збірника “Діалектологічні студії”. З'ясовано, що у їхніх розвідках здебільшого висвітлюються склад, походження, семантика і поширення народної лексики різних ділянок традиційної культури.

Ключові слова: слов'яни, етнологія, мовознавство, “Діалектологічні студії”, етнографічна тематика, лексика народної культури, семантика та історія слова.

Визначальною рисою сучасної науки є праця на стику різних галузей знань. Не становить винятку й етнологія, представники якої все частіше залучають у своїх дослідженнях результати наукових студій фольклористів, культурологів, етнопсихологів та інших знавців традиційно-побутової культури. Найбільшою мірою це стосується мовознавців, передусім діалектологів, які вже давно трудяться на “полі” етнологів. Їх активність особливо пожвавилась у незалежній Україні – про це свідчить збільшення кількості публікацій на етнографічну тематику у наукових мовознавчих збірниках, вихід у світ діалектологічних монографій, словників тощо. Українські лінгвісти часто звертаються також до різних періодичних та неперіодичних видань: “Волинь – Житомирщина: Історико-філологічний збірник з регіональних проблем” (Житомир), “Українське мовознавство: Міжвідомчий науковий збірник” (Київ), “Лінгвістичні студії: Збірник наукових праць” (Донецьк), “Українська історична та діалектна лексика: Збірник наукових праць” (Львів), “Дослідження з мовознавства” (Дніпропетровськ), “Лінгвістичні дослідження: Збірник наукових праць” (Харків), “Волинь філологічна: Текст і контекст. Західнополіський діалект у загальноукраїнському та всеслов'янському контекстах” (Луцьк) та ін. Очевидно, через це сучасні етнологи і фольклористи все активніше використовують творчий доробок мовознавців, задіюють його у своїх наукових студіях.

У пропонованій статті об'єктом уваги є збірник “Діалектологічні студії” – неперіодичне видання, яке з 2003 р. випускає Інститут українознавства ім. І.Крип'якевича НАН України зусиллями працівників відділу української мови. За цей час світ побачили вже дев'ять тематичних збірників: 1. “Мова в часі і просторі. Збірник на пошану Дмитра Гринчишина” (2003); 2. “Мова і культура” (2003); 3. “Збірник пам'яті Ярослави Закревської” (2003); 4. “Школи, постаті, проблеми” (2004); 5. “Фонетика, морфологія, словотвір” (2005); 6. “Лінгвістичний атлас – від створення до інтерпретації” (2006); 7. “Традиції і модерн” (2008); 8. “Товори південно-західного наріччя” (2009); 9. “Запозичення

та інтерференція” (2010). Усі вони видані за редакцією доктора філологічних наук, професора, директора Інституту української мови НАН України Павла Гриценка та кандидата філологічних наук, старшого наукового співробітника, завідувача відділу української мови Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України Наталі Хобзей.

Хоча назване видання має типовий мовознавчий характер, а окремі його випуски присвячені відомим українським лінгвістам (Д.Гринчишину, Я.Закревській), сучасний етнолог, який працює на стику різних галузей знань і відповідально ставиться до розв'язання дослідницьких проблем, вже не може не зважати на нього. Що більше, “Діалектологічні студії” як видання неперіодичне викликає зацікавлення ще й тому, що, крім українських мовознавців, результати своїх наукових студій на його сторінках оприлюднюють і фахівці з інших слов'янських країн – Польщі, Білорусі, Росії.

Переважна більшість публікацій із зарубіжного слов'янознавства стосується мови і народної культури поляків. Зокрема, у другому томі цього видання український читач мав змогу ознайомитись з науковими дослідженнями двох відомих польських етнолінгвістів – Станіслави Небжеговської-Бартмінської (Люблін) і Дороти Кристини Рембішевської (Бялисток). У першій з них йдеться про структуру і семантику польських народних замовлянь від хвороби¹, у другій – про народні назви різних страв рослинного походження населення сучасної північно-східної частини Польщі². У різних випусках збірника Д.Рембішевська опублікувала ще три статті – про народну ткацьку лексику, яку свого часу зібрав неординарний, але маловідомий навіть у Польщі діалектолог Чеслав Кудзіновський³, про східнослов'янські впливи у мові мешканців Високомазовецького повіту Підляського воєводства⁴ та про іншомовні впливи (грецькі, тюркські, германські та ін.) у народній кулінарії (у співавторстві з Янушем Сятковським)⁵.

Наукове і пізнавальне значення для етнологів має стаття професора Я.Сятковського про походження, семантику і поширення назв пасічника у народній мові різних слов'ян⁶. На загальнослов'янському тлі професор Варшавського університету Ян Басара з'ясував особливості й ареал використання польських назв, пов'язаних із процесом молотьби зернових культур⁷.

Проблематики польсько-українського етнокультурного, передусім мовного, суміжжя торкнувся професор Єжи Сероціук (Познань)⁸. Блажей Осовський (Познань) на прикладі Великопольщі порушив цікаву проблему – про збіжність і різницю давньої

¹ Niebrzegowska-Bartmińska S. Struktura i semantyka polskich zamówień // Діалектологічні студії. 2. Мова і культура. Львів, 2003. С.22–41.

² Rembiszewska D. Kulturowe motywacje nazw potraw w Polsce północno-wschodniej // Діалектологічні студії. 2. С.97–102.

³ Rembiszewska D.K. Leksyka dotycząca obróbki lnu w “Słowniku dialektu knyszyńskiego” Czesława Kudzínowskiego // Діалектологічні студії. 8. Говори південно-західного наріччя. Львів, 2009. С.118–128. До речі, Чеславу Кудзіновському дослідниця присвятила одну зі своїх монографічних праць, яка згодом викликала зацікавлення у львівського мовознавця Тетяни Ястремської (Ястремська Т. Дослідження книшинського діалекту польської мови у доробку Дороти Кристини Рембішевської // Діалектологічні студії. 7. Традиції і модерн. Львів, 2008. С.370–373).

⁴ Rembiszewska D.K. Elementy wschodniosłowiańskie w mowie mieszkańców powiatu Wysokomazowieckiego // Діалектологічні студії. 3. Збірник пам'яті Ярослави Закревської. Львів, 2003. С.322–328.

⁵ Siatkowski J. Wpływy obce w XI tomie OLA // Діалектологічні студії. 9. Запозичення та інтерференція. Львів, 2010. С.19–35.

⁶ Siatkowski J., Rembiszewska D.K. Słowiańskie nazwy ‘pszczelarza’ w świetle materiałów “Atlasu ogólnosłowiańskiego” // Діалектологічні студії. 3. С.340–347.

⁷ Basara J. Nazwy młoczka w gwarach polskich (na tle słowiańskim) // Діалектологічні студії. 3. С.105–108.

⁸ Sierociuk J. Z problematyki zapożyczeń na polsko-ukraińskim pograniczu językowym // Діалектологічні студії. 9. С.7–18.

політичної (адміністративно-територіальної) та мовної меж⁹. Йому також належить публікація про критерії відбору та лексикографічної фіксації прикметників у діалектних словниках¹⁰.

Мовна самосвідомість як етновизначальна ознака мешканців Великопольщі зацікавила познанську дослідницю Юстину Кобусь¹¹. Вона ж торкнулася актуального для різних дослідників (мовознавців, етнологів, фольклористів) методичного питання – доцільності укладення якісного докладного питальника як важливої умови професійного студіювання діалектної лексики¹².

Надмогильним написам як своєрідному прояву різних світоглядів, мовних картин світу і віровизнань, зокрема на території польсько-українського мовно-культурного порубіжжя, приділили увагу люблінські дослідники Любов Фроляк та Єва Назарук¹³.

Доцільно відзначити наукові спостереження краківського мовознавця Мацея Рака про запозичення як регіоналізми у польській фразеології Львова довоєнного періоду, що зафіксовані у “Словнику польських синонімів” Софії Кужової¹⁴. Автор вважає за доцільне порівняти львівську фразеологію, зібрану С.Кужовою, з усталеними зворотами і висловами львів'ян, що їх занотували і систематизували сучасні українські лінгвісти¹⁵. Специфіку народнорозмовної мови поляків, які проживають у с.Воютичі Самбірського району Львівської області, висвітлила Ельжбета Рудольф-Жулковська. Особливо цінним для етнологів є словничок локальних полонізмів у Воютичах, складений авторкою за “Загальнокарпатським діалектологічним атласом”¹⁶.

Культурі населення Білорусі, зокрема окремих його етнографічних груп, приділив увагу на сторінках серійного збірника львівських мовознавців відомий білоруський лінгвіст-діалектолог та історик Федір Клімчук. Так, у співавторстві з Альоною Босак він опублікував повідомлення про групи народних говірок Надсясельдзя¹⁷, що розташовується на середній смузі сучасної Брестської області та розмежовує Берестейсько-Пінське Полісся і Понемання, а крім цього, оприлюднив дослідження про мовні зміни в цьому ж краї¹⁸. В окремій праці дослідник торкнувся проблеми відтворення специфіки народної культури і мови автохтонів Берестейсько-Пінського Полісся в діа-

⁹ *Osowski B.* Dawna granica polityczna a granica językowa w Wielkopolsce. Rozpoznanie zagadnienia // Діалектологічні студії. 9. С.45–51.

¹⁰ *Osowski B.* O problemach z pozyskiwaniem przymiotników gwarowych dla celów leksykograficznych // Діалектологічні студії. 8. С.140–148.

¹¹ *Kobus J.* Przejawy świadomości metajęzykowej mieszkańców wsi Wielkopolskich // Діалектологічні студії. 7. С.25–34.

¹² *Kobus J.* Miejsce kwestionariusza w badaniach leksyki gwarowej (na przykładzie słownictwa pola tematycznego PRACA NA ROLI) // Діалектологічні студії. 8. С.129–139.

¹³ *Фроляк Л., Назарук Є.* Інскрипції некрополій польсько-українського пограниччя: надмогильні написи на цвинтарі села Ганна Володавського повіту на Люблінщині // Діалектологічні студії. 7. С.105–114.

¹⁴ *Rak M.* Zapożyczenia we frazeologii polszczyzny Lwowa na materiale *Słownika* Zofii Kurzowej // Діалектологічні студії. 9. С.105–112.

¹⁵ *Хобзей Н., Сімович К., Ястремська Т., Дидик-Меуш Г.* Лексикон львівський: поважно і на жарт. Львів, 2009. 670 с.

¹⁶ *Rudolf-Ziółkowska E.* Pozyczki leksykalne w sytuacji polilingwizmu. O języku Polaków z Wójcysz koło Sambora / Elżbieta Rudolf-Ziółkowska // Діалектологічні студії. 9. С.411–422.

¹⁷ *Босак А., Клімчук Ф.* Групи гаворак верхняга Над'ясельдзя (Брэсцкая вобласць) // Діалектологічні студії. 3. С.109–112.

¹⁸ *Босак А., Клімчук Ф.* Канфігурацыя арэалаў інавацыйных з'яў верхняга Над'ясельдзя і праблема іх адноснай храналогіі // Діалектологічні студії. 6. Лінгвістичний атлас – від створення до інтерпретації. Львів, 2006. С.127–133.

лектичних атласах¹⁹. Ф.Клімчук опублікував також понад 350 весільних “приспівок”, особисто ним записаних у поліському с.Сімоновичі Брестської області²⁰.

Результати дослідження міждіалектних зв'язків говірок Вигоновського Полісся (місцевості, розташовані в межириччі Ясельди (притоки Прип'яті) і Шари (притоки Немана), або регіону на пограниччі Західного Полісся і Понемання) на сторінках “Діалектологічних студій” опублікував Ярослав Самуїлик²¹. Заслуговує на увагу фахівців мовознавчий матеріал Івана Яшкіна про модель народного виразу “Я ліпший (гірший) від тебе”, поширений у селянському середовищі Славгородського району Могилевської області (с.Шалами)²². У порівняльному аспекті для етнологів корисний його ж словник діалектизмів мешканців Славгородщини²³, а також здійснений ним же порівняльний аналіз тваринницької лексики білорусів та українців²⁴.

Спорадичними публікаціями представлена на сторінках “Діалектологічних студій” російська тематика. Зокрема, луганська дослідниця Ірина Магрицька дослідила життя і діяльність відомого знавця приграничних російсько-українських говірок Олексія Миртова. Авторитет ученого серед лінгвістів був настільки високим, що в науковій літературі його небезпідставно називали “донським Далем”²⁵. У своїй лінгвістичній розвідці доцент Донецького національного університету Надія Сіденко, зокрема, розкрила особливості географічної апелятивної лексики, зібраної авторкою в с.Куйбишеве Ростовської області Російської Федерації²⁶, яке розташоване за вісім кілометрів від державного кордону України і належить до території функціонування українських східностепових говірок.

Окрему групу публікацій становлять розвідки слов'янських мовознавців про мову і культуру українців, які з різних причин опинилися поза межами рідної держави. Це, насамперед, статті відомого польського лінгвіста, професора Януша Рігера про стан української мови у Польщі²⁷ та польські атласи українських говірок²⁸. Йому належить декілька ґрунтовних праць (атласи, словники, монографії) про бойківські, лемківські, гуцульські та інші говірки української народнорозмовної мови. Варто відзначити також лінгвістичні студії Фелікса Чижевського, який вивчає говірки в українському с.Вирики, що біля м.Володава Люблінського воєводства²⁹. У четвертому випуску “Діалектологічних студій” дослідник опублікував статтю про українські говірки південного Підляшся у працях відомого знавця української мови, колишнього випускника Львівського університету, професора декількох польських університетів Владислава Курашкевича³⁰.

¹⁹ Клімчук Ф. Берасцейска-Пінскае Палессе ў дыялекталагічных атласах // Діалектологічні студії. 6. С.37–51.

²⁰ Клімчук Ф. *А в нашою свята...* (“прыпывкы” з вёскі Сіманавічы Брэсцкай вобласці // Діалектологічні студії. 3. С.494–516.

²¹ Самуїлік Я. Міждыялектныя сувязі гаворак Выганаўскага Палесся // Діалектологічні студії. 6. С.115–125.

²² Яшкін І. Формы кампаратыву. Матэрыялы выражэння параўнання па мадэлі “я лепшы (горшы) цябе”. Паўторы // Діалектологічні студії. 3. С.403–416.

²³ Яшкін І. Дыялектызмы Слаўгарадчыны адэкватныя месціслаўскім (Дыялектызмы Слаўгарадчыны пры аднолькавым ці блізкім месціслаўска-слаўгарадскім значэнні) // Діалектологічні студії. 9. С.423–446.

²⁴ Яшкін І. Жывёлагадоўчая лексіка на Пасожжы (Беларусь) і на Палессі (Украіна) // Діалектологічні студії. 6. С.171–180.

²⁵ Магрицька І. Подвижник донської діалектології – Олексій Миртов // Діалектологічні студії. 4. Школи, постаті, проблеми. Львів, 2004. С.177–186.

²⁶ Сіденко Н. Географічна апелятивна лексіка говірки села Куйбишеве Матвіїв-Курганського району Ростовської області // Діалектологічні студії. 2. С.112–119.

²⁷ Rieger J. Uwagi o języku ukraińskim w Polsce // Діалектологічні студії. 3. С.329–339.

²⁸ Rieger J. Polskie atlasy gwar ukraińskich // Діалектологічні студії. 6. С.7–36.

²⁹ Czyżewski F. *Nomina loci* w gwarze ukraińskiej wsi Wyryki koło Włodawy // Діалектологічні студії. 3. С.377–383.

³⁰ Czyżewski F. Gwary ukraińskie południowego Podlasia w pracach Profesora Władysława Kuraszewicza // Діалектологічні студії. 4. С.151–155.

Питання зарубіжного українства торкалися й російські лінгвісти. Зокрема, Марія Авдєєва та Олена Давидова вивчали українські говірки Воронежської області Російської Федерації, представлені в "Атласі української мови" та інших діалектологічних виданнях. Згідно з їхніми даними, східна межа слобожанських говірок проходить по північній окраїні Острогозького району і пересікає територію Ліскінського та Бутурлінівського районів. Дослідниці також зауважили, що виразний український тип мовлення збережеться вже не довго, а коло місцевої лексики все більше звужується³¹.

Московський діалектолог Мадіна Алексєєва дала оцінку фундаментальному дослідженню Здзіслава Штібера "Atlas językowy dawnej Łemkowszczyzny" (1956–1964, z.I–VIII)³².

Про зацікавлення авторів зазначеного збірника етнографічною тематикою свідчить ще один важливий факт – оцінка ними наукових розвідок сучасних етнолінгвістів, етнологів, фольклористів з культури і побуту зарубіжних слов'ян. Зокрема, корисними для етнологів є думки Н.Хобзей про науковий рівень колективного збірника "Восточнославянский этнолингвистический сборник: Исследования и материалы"³³ та енциклопедії білоруської міфології³⁴, оцінка Ганною Дидик-Меуш словника Ольги Белової "Славянский бестиарий: Словарь названий и символики"³⁵, а також рецензія Уляни Єдлінської на ґрунтовну працю чеського науковця Петра Калети про етнографу Франтішка Ржегоржа, життя і творчість якого були тісно пов'язані з Галичиною³⁶.

Українські мовознавці Оксана Сімович та Наталя Хобзей проаналізували і написали рецензію на збірник текстів "Перестрах від перестраха: рослини в усних народних переказах", укладений люблінським етнолінгвістом Станіславою Небжеговською³⁷. Як зазначають рецензенти, фольклорні тексти, зібрані авторкою книжки в польових умовах, представлені за такими жанрами: загадки, прислів'я, приказки, сонник, колядки, різдвяні і новорічні віншування, жнивварські промови і пісні, весільні пісні та приспівки, любовні пісні, марійські пісні, байки, легенди, есхатологічні пісні та приспівки, біблійні оповідання, життєві історії, записи вірувань, народна поезія – всього 595 назв.

Знавець рослинної символіки О.Сімович розглянула ґрунтовне дослідження Барбари Щепанович "Атлас біблійних рослин". Як висновок – авторка видання не лише уклала достатньо детальний довідник, який є джерелом спеціальної інформації, а й створила доступну пізнавальну настільну книжку для кожного допитливого християнина³⁸.

Всебічний за змістом і формою аналіз люблінської "Etnolingwistyki" за 1988–2001 рр. представив львівський мовознавець Роман Голик. Він оцінив цей часопис як унікаль-

³¹ Авдєєва М., Давидова Е. Украинские говоры Воронежской области в АМУ и вне его // Діалектологічні студії. 6. С.97–103.

³² Алексєєва М. Значення Атласу Здзіслава Штібера для вивчення полонізмів у лемківських говірках // Діалектологічні студії. 6. С.165–170.

³³ Хобзей Н. Етнолінгвістичні проблеми у східнослов'янській традиції: Восточнославянский этнолингвистический сборник: Исследования и материалы / Отв. ред. А.А.Плотникова. Москва: Индрик, 2001. 496 с. // Діалектологічні студії. 2. С.339–343.

³⁴ Хобзей Н. Энциклопедія білоруської міфології: Беларуская міфалогія: Энцыклапедычны слоўнік / С.Санько, Т.Валодзіна, У. Васілевіч і ін. Мінск: Беларусь, 2004. 592 с. // Діалектологічні студії. 5. Фонетика, морфологія, словотвір. Львів, 2005. С.376–377.

³⁵ Дидик-Меуш Г. Звірі і символи в бестиарії О.Белової: Белова О.В. Славянский бестиарий: Словарь названий и символики. Москва: Щедрик, 2001. 320 с. // Діалектологічні студії. 2. С.343–346.

³⁶ Єдлінська У. Дороги до Галичини – давньої й сучасної (роздуми П.Калети над етнографічними працями Ф.Ржегоржа): Kaleta P. Cetsta do Haliče: František Řehoř a poznání života vřhodní Haliče ve druhé polovině 19 století. – [Olomouc]: Votobia, 2004. 269 s. // Діалектологічні студії. 5. С.367–373.

³⁷ Сімович О. Była koza, wilk i kapusta: рослини в польському фольклорі: Stanisława Niebrzegowska. Przestrach od przestrachu: rośliny w ludowych przekazach ustnych. Lublin: Wyd-wo UMCS, 2000. 265 s. // Діалектологічні студії. 2. С.346–347.

³⁸ Сімович О. Чин нерукотворний: рослини Старого та Нового Завітів: Barbara Szczepanowicz. Atlas roślin biblijnych: pochodzenie, miejsce w Biblii i symbolika. Kraków, 2004. 272 s. // Діалектологічні студії. 6. С.403–408.

не періодичне видання, задумане і реалізоване відомим польським знавцем духовної культури, професором університету ім. М.Кюрі-Скłodовської Єжи Бартмінським. З огляду на значний обсяг цього наукового часопису, автор лише відтворив у загальних рисах його “інтелектуальний портрет”: генеалогію ідеї, методологічні і теоретичні проблеми, проблематику, пов’язану зі стереотипами культури, демонологією і магією тощо³⁹. Р.Голик детальніше розглянув 14-й том “Etnolingwistyki”, присвячений питанням стереотипів та їх літературних і культурних контекстів⁴⁰. Львівський мовознавець також написав рецензію, яка містить порівняльну характеристику двох праць польських авторів – Яна Адамовського “Категорія простору у фольклорі” та Яцека Возняковського “Непорушні гори”⁴¹.

Високий фаховий рівень антології польських народних колядок, підготовленої й опублікованої зусиллями Яна Бартмінського, відзначила у своїй рецензії київський фольклорист Ірина Коваль-Фучило⁴².

Увагу Романа і Надії Осташів як представників української ономастики привернула монографія чеського мовознавця Мирослави Кнаппової “Наші і чужі прізвища в сучасній чеській мові”⁴³. Українських лінгвістів й етнологів вона може зацікавити тим, що репрезентує напрям соціономастичних досліджень, який у чеській мовній науці ґрунтовно й систематично розробляється вже впродовж декількох десятиліть.

Про комплексне дослідження назв кольорів у топонімії чеської мови у праці Павла Штепана українського читача інформує наукова рецензія Р.Осташа, в якій зазначається, що у книзі чеського лінгвіста міститься чимало цінних спостережень та ідей, які привернуть увагу різних дослідників, у тому числі українських⁴⁴.

Українські мовознавці, етнологи і фольклористи не могли оминати увагою збірник “Мова і культура польсько-українсько-білоруського пограниччя”, що пробачив світ 2001 р. у видавничій серії “Pogranicze” Люблінського конвєрсаторіуму. Його підготували переважно польські вчені, а також деякі українські й білоруські знавці народної мови та культури. Як стверджує рецензент Н.Хобзей, у зазначеній книзі представлені праці теоретико-методологічного спрямування, студії, що репрезентують конкретні мовні явища, а також теоретичні засади та матеріали “Етнолінгвістичного атласу Побужжя”⁴⁵.

Здійснений огляд свідчить про те, що “Діалектологічні студії” як неперіодичне видання містить значну кількість публікацій з корисними для сучасних етнологів спостереженнями і висновками про культуру і побут зарубіжних слов’ян (поляків, білорусів, росіян). У порівняльному контексті особливу цінність становлять для них автентичні

³⁹ Голик Р. Стереотипи і символи люблінської “Етнолінгвістики”: спроба тематичного аналізу: Etnolingwistyka / Pod red. J. Bartmińskiego. Lublin: UMCS, 1988–2001. Т. 1–13 // Діалектологічні студії. 2. С. 317–334.

⁴⁰ Голик Р. Людина етнічна і семіотична: проблема національних стереотипів у дослідженнях люблінської етнолінгвістичної школи: Etnolingwistyka: Problemy języka i kultury. Lublin, 2002. Т.14. 247 s. // Діалектологічні студії. 4. С.523–527.

⁴¹ Голик Р. Гори, долини і тексти: етносеміотика фольклорного простору Яна Адамовського і “культурологія природи” Яцека Возняковського: Adamowski J. Kategoria przestrzeni w folklorze. Studium etnolingwistyczne. – Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 1999. 254 s.; Woźniakowski J. Góry niewzruszone: O różnych wyobrażeniach przyrody w dziejach nowożytnej kultury europejskiej. Kraków: Znak, 1995. 342 s. // Діалектологічні студії. 3. С.546–552.

⁴² Коваль-Фучило І. Антологія польських колядок: Polskie kolędy ludowe: Antologia / Zebrał, wstępem, komentarzami i przypisami opatrzył J. Bartmiński. Kraków, 2002. 410 s. // Діалектологічні студії. [Т.] 3. С.552–559.

⁴³ Осташ Р. Чеські імена в мові і суспільстві: Knaппová Miloslava. Naše a cizí příjmení v současné češtině. Liberec: TAZAZ KORT, 2002. 256 s. // Діалектологічні студії. [Т.]4. С.527–536.

⁴⁴ Осташ Р. Кольори в чеських власних назвах: Štěpán Pavel. Označení barev a jejich užití v toponymii Čech / Univerzita Karlova v Praze. Filozofická fakulta. Praha, 2004. 158 s. // Діалектологічні студії. [Т.] 5. С.362–367.

⁴⁵ Хобзей Н. Порубіжжя: проблеми мови і культури: Język i kultura na pograniczu polsko-ukraińsko-białoruskim / Red. F.Czyżewski. Lublin, 2001. 377 s. // Діалектологічні студії. [Т.] 2. С.334–338.

тичні польові діалектологічні джерела, які особисто записали, опрацювали й оприлюднили польські і білоруські лінгвісти. Найчастіше зарубіжних мовознавців цікавлять склад, походження, семантика і поширення народної лексики, яка стосується традиційної культури і мовлення їхнього народу. Спорадично вони студіюють мову і культурні надбання українців, які через різні обставини опинились поза межами батьківщини. Натомість, українські (львівські) мовознавці у формі рецензій та наукових оглядів найчастіше популяризують творчі здобутки зарубіжних колег.

ETHNOGRAPHIC SUBJECTS OF THE FOREIGN SLAVS IN "DIALECTOLOGICAL STUDIES" (2003–2010)

Mykhailo HLUSHKO

*The Ivan Franko National University of Lviv
 1 Universitetska str., 79000, Lviv, Ukraine
 the Chair of Ethnology
 e-mail: m.s.hlushko@gmail.com*

This review is dedicated to the "ethnographic" subject of modern Slavic linguists (mostly Polish and Belarussian) on the pages of the collection "Dialectological Studies". In this article it is highlighted that the abovementioned subject deals with parts, origin, semantics and dissemination of common vocabulary in various areas of traditional culture and language.

Key words: Slavs, Ethnology, Linguistics, "Dialectological Studies", "ethnographic" subjects, vocabulary of common culture, semantics and history of word.

ЭТНОГРАФИЧЕСКАЯ ТЕМАТИКА ЗАРУБЕЖНЫХ СЛАВЯН В СБОРНИКЕ "ДИАЛЕКТОЛОГИЧЕСКИЕ СТУДИИ" (2003–2010)

Михаил ГЛУШКО

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко
 ул. Университетская, 1, Львов, 79000
 Кафедра этнологии
 e-mail: m.s.hlushko@gmail.com*

В обзорной статье речь идет об этнографической тематике современных зарубежных славянских лингвистов (преимущественно польских и белорусских) на страницах сборника "Диалектологические студии". Выяснено, что в их исследованиях в основном освещаются состав, происхождение, семантика и распространенность лексики разных направлений народной культуры.

Ключевые слова: славяне, этнология, языковедение, "Диалектологические студии", этнографическая тематика, лексика народной культуры, семантика и история слова.

Стаття надійшла до редколегії 10.06.15
 Прийнята до друку 16.06.15